

z kapitalistických armád

Major Ing. Jaromír Drahoňovský

Vojenské letectvo Spojených států amerických

Spojené státy americké udržují k zabezpečení svých globálních a agresivních zájmů početné a velmi dobře vyzbrojené a vycvičené ozbrojené síly. Důležité místo v rámci amerických ozbrojených sil, vzhledem ke svým bojovým vlastnostem, především operační pružnosti, úderné síle a pohyblivosti, zaujímá vojenské letectvo.

Podle úkolů a způsobu vedení bojové činnosti se vojenské letectvo dělí na tři základní druhy — strategické, taktické a dopravní. Podle předurčení a charakteru plnění úkolů jsou svazy, svazky, útvary a jednotky vojenského letectva zařazeny do strategických útočných sil, strategických obranných sil, sil všeobecného určení a sil a prostředků strategické přepravy.

Pravidelné síly vojenského letectva USA mají šest leteckých a sedm speciálních velitelství, třináct leteckých armád s třiceti leteckými divizemi, sto čtyřmi leteckými křídly, dvaceti čtyřmi leteckými skupinami a třemi sty letkami s asi 5000 bojovými letouny a vrtulníky a další letecké útvary a jednotky všech druhů letectva a služeb (výcvikové, spojovací, týlové, bezpečnostní, speciální apod.). Celkový počet letounů a vrtulníků pravidelných sil amerického vojenského letectva

je asi 7000. V roce 1985 mělo vojenské letectvo 600 000 příslušníků pravidelných sil.

Organizační struktura amerických leteckých armád je přizpůsobena plnění předpokládaných úkolů. Z třinácti leteckých armád jsou dvě strategického letectva, osm taktického letectva (z toho tři na území USA, tři v Evropě a dvě v Tichomoří) a tři dopravního letectva.

Strategické letectvo Spojených států amerických je důležitou součástí strategických útočných sil. Jeho výzbroj tvoří strategické bombardovací letouny a pozemní strategické řízené střely. (Třetí složku strategických útočných sil tvoří strategické řízené střely na ponorkách s jaderným pohonem podřízených vojenskému námořnictvu.)

Nejvyšším velitelským orgánem je Velitelství strategického letectva (SAC — Strategic Air Command) v Offutt, stát Nebraska, které je po operační stránce přímo podřízeno Společnému štábu náčelníků (JCS — Joint Chiefs of Staff). Síly a prostředky strategického letectva jsou uskupeny ve dvou leteckých armádách, jedné samostatné strategické letecké divizi a několika samostatných jednot-

kách zabezpečujících velení a činnost jednotlivých velitelství a svazků. 8. letecká armáda má celkem čtyři strategické letecké divize, jejichž útvary a jednotky jsou rozmístěny ve východní části USA a jednu strategickou leteckou divizi (7. stríd), jejíž útvary a jednotky jsou umístěny v Evropě. 15. letecká armáda má čtyři strategické letecké divize s útvary a jednotkami v západní části USA a jednu strategickou leteckou divizi (3. stríd), jejíž útvary a jednotky jsou rozmístěny v Tichomoří. Strategická letecká divize v rámci letecké armády je základním organizačním stupněm, jemuž jsou zpravidla podřízeny útvary a jednotky s oběma hlavními druhy výzbroje (strategickými bombardovacími letouny a strategickými řízenými střelami). K zabezpečení jejich bojové činnosti bývají doplněny cisternovými leteckými křídly, skupinami a letkami. Samostatná 1. strategická letecká divize je určena k plnění speciálních, výzkumných a výcvikových úkolů s řízenými střelami Minuteman II a III.

Ve složení strategického letectva jsou též tři letky létajících velitelských stanovišť, vyzbrojené letouny E-4A a B a EC-135A, C a G. Pět letounů E-4A a B je určeno jako létající velitelská stanoviště Společného štábu náčelníků a 20 letounů E-135A, C a G jako létající velitelská stanoviště velitele strategického letectva USA.

Počátkem roku 1986 mělo strategické letectvo organizačně začleněno v bojových svazcích 1018 odpalovacích zařízení strategických řízených střel Minuteman II a III a Titan II, 300 strategických bombardovacích letounů B-52G a H a FB-111A, 72 strategických průzkumných letounů SR-71, U-2, TR-1A a RC-135 a více než 500 cisternových letounů KC-135 a KC-10.

Z celkového počtu strategických řízených střel je 450 oz RS Minuteman II s jednou jadernou hlavicí, 550 oz RS Minuteman III s vícenásobnou manévrující jadernou hlavicí a 18 oz RS Titan II s jednou jadernou hlavicí.

Strategické bombardovací letectvo tvoří asi 1/4 strategických útočných prostředků. Zahnuje 16 letek s 240 letouny B-52G a H a 4 letky s 60 letouny FB-111A s měnitelnou šipovitostí křidel (každá letka po 15 letounech). Všechny letouny jsou schopny nést řízené střely Sram typu AGM-69A. 120 letounů B-52 (5 letek po 15 letounech B-52G a 3 letky po 15 letounech B-52H může nést 12 řízených střel s plochou dráhou letu (ALCM) typu AGM-86B s jadernou bojovou částí 200 kt. V dalších letek mají být letouny B-52H vyzbrojeny

20 řízenými střelami s plochou dráhou letu.

Většina sil a prostředků amerického strategického letectva je umístěna na území USA, pouze malá část je trvale dislokována na leteckých základnách mimo kontinent USA (Velká Británie, Guam, Okinawa). Na určených zámořských leteckých základnách je dále periodicky, zpravidla na 2 měsíce, umísťován malý počet letounů B-52, SR-71, U-2 a KC-135. V evropském prostoru na letecké základně Alconbury ve Velké Británii je trvale dislokována jedna průzkumná letka s 12 průzkumnými letouny TR-1A. Periodicky jsou na leteckých základnách ve Velké Británii, Řecku, Kypru a Španělsku umísťovány 1–2 strategické průzkumné letouny SR-71, U-2 a RC-135 a celkem do 30 cisternových letounů KC-135. Strategické bombardovací letouny B-52 byly až dosud do Evropy přemísťovány v rámci výcviku jen výjimečně a krátkodobě.

Další výstavba amerického strategického letectva je zaměřena na zvyšování bojového potenciálu strategických prostředků jaderného napadení. Z výzbroje jsou postupně vyřazovány zastaralé řízené střely Titan II a pokračují přípravy k přezbrojení strategickými řízenými střelami mezikontinentálního dosahu LGM-118 A Peacekeeper (MX). Vyřazení všech řízených střel Titan II z výzbroje má být ukončeno v roce 1987 a prvních 10 řízených střel Peacekeeper má být připraveno k operativnímu použití v prosinci 1986 a zbývajících 40 do konce roku 1987. Rozmístěny budou v zodolněných podzemních odpalovacích šachtách po řízených střelách Minuteman III.

Dokončována jsou opatření k výstavbě letek, které budou vyzbrojeny novými bombardovacími letouny B-1B. Do roku 1989 má být letouny B-1B vyzbrojeno 5 bojových letek (po 16 letounech, včetně jednoho záložního) a jedna výcviková letka s 10 letouny. První bojová letka má být uvedena do bojové pohotovosti v průběhu roku 1986. Zavedené strategické bombardovací letouny B-52G a H a FB-111A jsou vybavovány zdokonalenou elektronikou pro řízení letu v malých výškách a pro ovládání palubní a přídavné výzbroje, modernější radiolokační technikou a prostředky REB. Velmi intenzivně probíhá vývoj nového strategického bombardovacího letounu ATB (Advanced Technology Bomber). V jeho konstrukci se uplatní technologie „stealth“, kompozitní materiály, nová avionika a další technické novinky. První letové zkoušky se plánují na rok 1987 a ve výzbroji stra-

tegického letectva by se měl letoun ATB objevit v první polovině 90. let. Počítá se, že postupně nahradí letouny B-52G a H a FB-111A.

Taktické letectvo Spojených států amerických se skládá z leteckých svazů a útvarů podřízených Velitelství taktického letectva na území USA a dalším americkým leteckým velitelstvím v zámoří — Velitelství amerického vojenského letectva na Aljašce, Velitelství amerického vojenského letectva v Tichomoří a Velitelství amerického vojenského letectva v Evropě. Uvedená velitelství vojenského letectva v zámoří jsou po odborné stránce podřízena náčelníkovi štábu vojenského letectva a jako národní velitelské orgány působí zpravidla v rámci společného velitelství amerických ozbrojených sil v daných prostorech. Podle prostorů rozmístění a v souladu s předpokládanou činností mohou být síly a prostředky některých velitelství operačně podřízeny spojeneckým leteckým velitelstvím a řídicím orgánům (např. v rámci NATO apod.).

Velitelství taktického letectva (Tactical Air Command — TAC) v Langley, stát Virginie, je nejvyšším velitelským orgánem taktického letectva na území USA. Je podřízeno ministru a náčelníkovi štábu vojenského letectva. Síly a prostředky podřízené tomuto velitelství tvoří jednu z hlavních složek ozbrojených sil spojených amerických velitelství — Velitelství amerických ozbrojených sil v Atlantiku (LANTCOM) a Velitelství amerických pohotovostních sil (USREDCOM). Hlavním úkolem velitelství taktického letectva je organizovat a řídit výcvik a běžnou mírovou činnost podřízených leteckých svazů a útvarů a ve válce plnit úkoly podpory bojové činnosti a součinnosti s ostatními druhy ozbrojených sil a doplňování taktického letectva na zámořských válčistištích.

Velitelství taktického letectva má tři letecké armády, dvě samostatné letecké divize a dvě speciální letecká střediska. 1. letecká armáda plní úkoly protivzdušné obrany a organizačně je podřízena velitelství protivzdušné a protikosmické obrany severoamerického kontinentu — NORAD (VS Colorado Springs, stát Colorado). Ve svém složení má čtyři letecké divize s celkem pěti stíhacími letkami vyzbrojenými letouny F-15A a F-106A (po 24 letounech v letce), samostatnou stíhací letku v Keflaviku na Islandu vyzbrojenou 18 letouny F-15C, řídicí operační středisko čtyř oblastí PVO v USA se 47 pozemními radiolokačními stanovišti, 31 pozemních radiolokačních stanic včetně výstrahy a výcvikové a zkušební středisko PVO se třemi

výcvikovými letkami. Kromě toho jí je operačně podřízeno 11 stíhacích letek Letecké národní gardy předurčených k plnění úkolů PVO, vyzbrojených letouny F-4C a D a F-106A. 9. letecká armáda nemá letecké divize a tvoří jí přímo letecké útvary. Je rozmístěna v jihovýchodní části USA a má celkem osm taktických stíhacích leteckých křídel s letouny F-4E, F-15C, F-16C a A-10A, jedno výcvikové letecké křídlo s letouny F-16A a jedno křídlo řízení taktického letectva s letouny O-2A, OV-10A a vrtulníky CH-3E. Kromě toho je u 1. taktického stíhacího leteckého křídla v Langley začleněna letka létajících velitelských stanovišť, vyzbrojená 4 letouny EC-135H a P, které jsou určeny jako velitelská stanoviště velitele ozbrojených sil USA v oblasti Atlantického oceánu. 12. letecká armáda je rozmístěna v jihozápadní a západní části USA. Má celkem čtyři letecké divize se čtyřmi taktickými stíhacími leteckými křídly s letouny F-4C, D, E a G a F-16A a B, třemi výcvikovými leteckými křídly s letouny F-5B, E a F, F-15A, B, C a D, A-10A a T-38A a B a jedním křídlem řízení taktického letectva s letouny OA-37B, OV-10A a vrtulníky CH-53E. Dále má čtyři samostatná taktická stíhací letecká křídla s letouny F-111A a D, EF-111A a F-16A a jedno samostatné taktické průzkumné letecké křídlo s letouny RF-4C. Základním leteckým útvarem obou armád (9. a 12. LA) jsou letecká křídla, která mají po 3–4, ve zvláštních případech i více letkách. Počet letounů v taktické stíhací letce je zpravidla 24, ve výcvikových letkách jsou počty letounů různé — od 18 do 36 i více. Letky řízení taktického letectva jsou vyzbrojené v závislosti na druhu a typu různým počtem (5–30) letounů nebo (6–8) vrtulníků. V každé taktické průzkumné letce je 18 letounů. Letecké divize 12. letecké armády vedle plnění bojových úkolů zabezpečují prostřednictvím podřízených útvarů v závislosti na jejich výzbroji základní, zdokonalovací nebo přeškolení výcvik pro americké piloty, ale i piloty jiných států.

Letecká divize jih je určena k zabezpečení cyklického výcviku a k řízení amerického vojenského letectva v zóně Panamského průplavu. V míru má přímo podřízeno jedno smíšené letecké křídlo, které je vyzbrojeno pouze lehkými spojovacími letouny a vrtulníky. Divizi jsou dále operačně podřízeny letecké jednotky, které organizují periodický výcvik v prostoru její zodpovědnosti.

28. letecká divize řízení a uvědomování zabezpečuje řízení a uvědomování taktického letectva a protivzdušné obrany v rám-

ci létacího systému řízení a uvědomování AWACS (Airborne Warning and Control System) speciálními letouny E-3 Sentry (létající střediska řízení a uvědomování). Divizi je podřízeno jedno křídlo řízení a uvědomování se třemi letkami, každá s 8 letouny E-3B a C a jednou výcvikovou letkou se 4 letouny E-3B a C. Z počtu jednotek leteckého křídla řízení a uvědomování jsou 1—2 letouny nepravidelně umísťovány odloučeně v Rijád (Saudská Arábie) a 12 letounů je vyčleněno pro plnění úkolů v systému protivzdušné a protikosmické obrany severoamerického kontinentu NORAD. Dále jsou divizi podřízeny tři samostatné letky řízení a uvědomování mimo kontinent USA — v Keflavík (Island), Kadena (Okinawa) a Elmendorf (Aljaška), každá s 2 letouny E-3B a C, dvě letky létajících velitelských stanovišť s 8 letouny EC-130E a 2 letouny EC-130K a jedna letka REB s 16 letouny EC-130H.

Středisko bojového použití taktického letectva (Tactical Air Warfare Center) uskutečňuje výcvik osádek celého amerického leteckého letectva k bojovému použití při plnění úkolů taktické letecké podpory i protivzdušné obrany a pozemního letectvého personálu v zabezpečení a řízení těchto úkolů, nazvaný Red Flag. Výcvik zajišťuje a organizuje 441. výcviková letecká skupina, vyzbrojená letouny F-4E, RF-4C a E, A-10A, F-15 a F-16. Zúčastňují se ho i osádky taktického letectva NSR, Velké Británie a Kanady. Výcvikové a zkušenostní středisko taktického letectva (Tactical Fighter Weapons Center) je určeno k výzkumu řízení a bojového použití taktického letectva vlastního i protivníka. K tomu má jedno výcvikové letecké křídlo se třemi taktickými stíhacími letkami s letouny F-5E a čtyři výcvikové letky vyzbrojené hlavními typy soudobých letounů, které používá americké taktické letectvo, tj. F-4D a E, F-15A, B, C a D, F-16A, B, C a D, F-111A a E a A-10A. Taktické stíhací letky s letouny F-5E jsou používány ke značkování letounů protivníka včetně používání maskovacích nátěrů (kromě výsostných znaků) a letouny ostatních výcvikových letek využívají osádky k vedení bojové činnosti proti pozemním cílům i proti značkovacím letounům. Bojovou činnost zajišťuje a organizuje 440. výcviková letecká skupina v rámci pravidelných čtvrtletních cvičení Blue Flag, v podmínkách v maximální možné míře blízkých se skutečným bojem.

Velitelství amerického vojenského letectva na Aljašce (Alaskan Air Command — AAC) v Elmendorf je nejvyšším velitelským orgánem taktického letectva na Aljašce,

které je po odborné stránce podřízeno náčelníkovi štábu vojenského letectva a operačně veliteli protivzdušné a protikosmické obrany severoamerického kontinentu NORAD. Hlavním úkolem velitelství amerického vojenského letectva na Aljašce je zabezpečovat včasnou výstrahu a uvědomění v systému protivzdušné a protikosmické obrany severoamerického kontinentu a plnit úkoly přímé letecké podpory a protivzdušné obrany pozemního vojska v prostoru Aljašky. Má celkem jednu skupinu řízení a uvědomování s 13 pozemními radiolokačními stanicemi včasné výstrahy, jedno taktické stíhací letecké křídlo s jednou taktickou stíhací letkou, vyzbrojenou 24 letouny F-15C a jednou operační letkou s 15 letouny T-33A, jedno smíšené letecké křídlo s jednou taktickou stíhací letkou, vyzbrojenou 18 letouny A-10A a jednou letkou taktické letecké podpory s 20 letouny O-2A. Operačně jsou veliteli amerického vojenského letectva na Aljašce podřízeny útvary a jednotky strategického a dopravního letectva trvale nebo dočasně dislokováné na leteckých základnách na Aljašce.

Velitelství amerického vojenského letectva v Tichomoří (Pacific Air Forces — PACAF) v Hickam, Havaj, je nejvyšším velitelským orgánem taktického letectva v Tichomoří a v rámci společného velitelství amerických ozbrojených sil v Tichomoří (PACOM) organizuje a řídí výcvik a běžnou mírovou činnost podřízených svazů a útvarů a ve válce bude zabezpečovat úkoly podpory bojové činnosti a součinnosti s ostatními druhy ozbrojených sil. Má dvě letecké armády a jednu samostatnou leteckou divizi. 5. letecká armáda má celkem dvě letecké divize se třemi taktickými stíhacími leteckými křídly, vyzbrojenými letouny F-15C, F-16C a RF-4C a jedno smíšené letecké křídlo, vyzbrojené letouny A-10A, F-4E, OV-10A a vrtulníky CH-3. 13. letecká armáda má pouze jedno taktické stíhací letecké křídlo, vyzbrojené letouny F-4E a G, F-5E, T-33A a T-38A. Samostatná 326. letecká divize má jednu letku létajících velitelských stanovišť s 5 letouny EC-135J a T a jednu letku taktické letecké podpory s letouny OV-10A. Letouny EC-135J a T jsou určeny jako létající velitelská stanoviště velitele ozbrojených sil USA v oblasti Tichého oceánu. Veliteli amerického vojenského letectva v Tichomoří jsou operačně podřízeny útvary a jednotky strategického a dopravního letectva trvale nebo dočasně dislokováné v oblasti Tichého oceánu.

Velitelství amerického vojenského letectva v Evropě (United States Air Forces

in Europe — USAFE] v Ramstein, NSR, je nejvyšším velitelským orgánem taktického letectva v Evropě a jako národní velitelský orgán působí v rámci společného velitelství amerických ozbrojených sil v Evropě (USEUCOM). V souladu s předpokládánou činností je většina sil a prostředků amerického vojenského letectva v Evropě operačně podřízena spojeneckým leteckým velitelským a řídicím orgánům Severoatlantického paktu a velitel amerického vojenského letectva v Evropě je zároveň velitelem spojeneckého vojenského letectva ve střední Evropě. Síly a prostředky amerického vojenského letectva v Evropě jsou uskupeny ve třech leteckých armádách (3., 16. a 17. LA), které společně pokrývají celý prostor od Velké Británie po Turecko. Hlavní letecké i odloučené základny jsou udržovány ve Velké Británii, Nizozemí, Německé spolkové republice, Španělsku, Itálii, Řecku a Turecku, přičemž největší koncentrace základen je v NSR a Velké Británii. 3. letecká armáda (VS Mildenhall, Velká Británie) má celkem tři taktické stíhací letecká křídla, vyzbrojená letouny F-111E a F-4A-10A, jedno taktické průzkumné letecké křídlo s jednou průzkumnou letkou s letouny RF-4C a jednou taktickou stíhací letkou s letouny F-5E (využívanou především ke značkování letounů typu MiG při výcviku amerického vojenského letectva v Evropě) a jedno křídlo řízených střel s plochou dráhou letu BGM-109G. Síly a prostředky 3. letecké armády jsou v případě válečného konfliktu předurčeny k posílení operačních sestav spojeneckých taktických leteckých velitelství na středoevropském válečném území (2. a 4. STLV). 16. letecká armáda (VS Torrejón, Španělsko) má jedno taktické stíhací letecké křídlo, vyzbrojené letouny F-16A, dvě taktické letecké skupiny, které zabezpečují výcvik a řízení amerického taktického letectva v prostorech Itálie a Turecka, jedno výcvikové letecké křídlo a jedno křídlo řízených střel s plochou dráhou letu BGM-109G. Síly a prostředky 16. letecké armády jsou v případě válečného konfliktu předurčeny k posílení operačních sestav spojeneckého vojenského letectva na jihoevropském válečném území. 17. letecká armáda (VS Sembach, NSR) má celkem dvě letecké divize — 65. Id REB s jedním taktickým stíhacím leteckým křídlem, vyzbrojeným letouny F-4E a G, jedním leteckým křídlem REB s letouny EF-111A a jedním křídlem řízení taktického letectva a 316. leteckou divizi s jedním taktickým stíhacím leteckým křídlem, vyzbrojeným letouny F-16C a jedním křídlem technického zabezpečení. Přímě podřízeny má dále dvě taktická stíhací letecká křídla s letouny

F-15C a F-16A, jedno taktické průzkumné letecké křídlo s letouny RF-4C, jednu skupinu radiotechnického průzkumu s letouny RC-130B, jednu samostatnou taktickou stíhací letku s letouny F-15C a dvě křídla řízených střel s plochou dráhou letu BGM-109G. Síly a prostředky 17. letecké armády jsou již v míru začleněny do oprávněných sestav spojeneckých taktických leteckých velitelství na středoevropském válečném území (2. a 4. STLV). Veliteli amerického vojenského letectva v Evropě jsou operačně podřízeny útvary a jednotky strategického a dopravního letectva trvale nebo dočasně dislokované v Evropě.

Celkem má taktické letectvo USA okolo 2300 taktických stíhacích a stíhacích letounů (97. stl a 6. stl), z toho asi 1700 nosičů jaderných zbraní, 150 taktických průzkumných letounů (7. tpzl), 200 letounů taktické letecké podpory (11. ltlp), 34 letounů řízení a uvědomování (6. ltr), 19 letounů létajících velitelských stanovišť (4. ltLV), 8 letounů radiotechnického průzkumu (1. ltrtpz), 46 letounů radiotechnického boje (3. ltrEB) a dalších asi 600 bojových, cvičných bojových a výcvikových letounů všeho druhu (23. výcvlt). V současné době více než 50 % letounového parku taktického letectva tvoří soudobé stíhací bombardovací letouny F-15, F-16 a A-10, které by měly do roku 1990 tvořit přes 80 % letounového parku. Velká pozornost je věnována i jejich modernizaci. Modernizovaná obměna letounu F-15E má od roku 1988 nahradit stíhací bombardovací letouny F-111 a F-4. Modernizační programy se zaměřují na úpravy konstrukce letounů včetně zabudování nových výkonných motorů, přidavných stabilizačních a řídicích ploch, elektroimpulzivního řídicího systému k řízení letu a chodu motorů, nadkritického křídla s podstatně nižším součinitelem odporu a s širokým uplatněním kompozitních materiálů. Zvláštní pozornost je věnována zkvalitnění palubní a přidavné výzbroje, zdokonalování radiolokačních prostředků a prostředků REB.

Dopravní letectvo Spojených států amerických řídí a zabezpečuje leteckou přepravu osob a bojové techniky na území USA, na zámořské válečné i mezi nimi v zájmu všech druhů ozbrojených sil. Kromě toho zabezpečuje vyhledávání a záchrannou leteckou službu, leteckou meteorologickou službu a plní další speciální a zvláštní úkoly.

Velitelství dopravního letectva (Military Airlift Command — MAC) v Scott, stát Illinois, je nejvyšším velitelským orgánem

dopravního letectva, které je po operační stránce přímo podřízeno Společnému štábu náčelníků. Síly a prostředky dopravního letectva jsou uskupeny ve třech leteckých armádách. 21. letecká armáda má celkem čtyři přímo podřízená dopravní letecká křídla (tři pro strategickou a jedno pro taktickou vzdušnou přepravu) a dvě dopravní letecké divize — 76. dold s jedním speciálním leteckým křídlem pro vzdušnou přepravu důležitých státních a vojenských činitelů na území USA i do zámoří a 322. dold (VS Ramstein, NSR) se dvěma dopravními leteckými křídly, které zabezpečují vzdušnou přepravu ve prospěch velitelství amerického vojenského letectva v Evropě. Ve složení 322. dold je též jedna letka létajících velitelských stanovišť (10. ltLVS) se 4 letouny EC-135 H, určenými jako létající velitelská stanoviště velitele ozbrojených sil USA v Evropě. Letecké útvary a jednotky 21. LA na území USA jsou rozmístěny ve východní části Spojených států amerických a zabezpečují strategickou a taktickou vzdušnou přepravu východně řeky Mississippi (USA) až po poledník procházející Kalkatou (Indie). 22. letecká armáda má šest přímo podřízených dopravních leteckých křídla (tři pro strategickou, dvě pro taktickou vzdušnou přepravu a jedno výcvikové), jednu dopravní leteckou skupinu s letkou taktické vzdušné přepravy ve prospěch velitelství amerického vojenského letectva na Aljašce a jednu dopravní leteckou divizi se dvěma dopravními leteckými křídly, které zabezpečují taktickou vzdušnou přepravu ve prospěch velitelství amerického vojenského letectva v Tichomoří. Letecké útvary a jednotky 22. LA jsou rozmístěny v západní části USA a vedou činnost západně řeky Mississippi až po uvedený poledník.

Dopravní letecká křídla pro strategickou vzdušnou přepravu mají 2 až 4 dopravní letky vyzbrojené po 18 velkokapacitních dopravních letounech typu C-5A Galaxy nebo C-141B Starlifter. Dopravní letecká křídla pro taktickou vzdušnou přepravu mají rovněž 2 až 4 dopravní letky vyzbrojené po 18 letounech typu C-130E a H Hercules.

23. letecká armáda organizuje a řídí záchranné a zvláštní operace na území USA i v zahraničí a v celosvětovém měřítku nepřetržitý průzkum počasí a atmosféry ve prospěch všech druhů ozbrojených sil USA. Má jednu leteckou divizi zvláštního určení s jedním křídlem zvláštního určení na území USA a dvěma letkami zvláštního určení a jednou odloučenou letkou v zámoří, leteckou záchrannou a vy-

hledávací službu se dvěma záchrannými leteckými křídly (z nichž jedno má ve svém složení i letky povětrnostního průzkumu), které mají své letky i odloučené, rozmístěné v USA i v zámoří (Tichomoří, Evropa apod.) a jedno přímo podřízené zdravotnické letecké křídlo.

Celkem má dopravní letectvo v bojových útvarech 630 dopravních letounů strategického a taktického určení (18 strategických a 16 taktických dolt), 78 letounů a vrtulníků zvláštního určení (5. ltzu), 126 letounů zdravotnického určení (3. zdrlt a 3. dolt), asi 200 záchranných a vyhledávacích letounů a vrtulníků (8. zachrlt), 20 letounů povětrnostního průzkumu (3. povětrlt), 4 letouny létajících velitelských stanovišť (1. ltLVS) a dalších asi 70 dopravních letounů a vrtulníků ve dvou operačních a pěti výcvikových letkách.

K posílení vojenského dopravního letectva za války a krizových situací je vytvořena tzv. civilní záloha vojenského letectva (Civil Reserve Air Fleet — CRAF) z velkokapacitních dopravních letounů civilních leteckých společností. Počet a použití civilních dopravních letounů je odstupňováno podle druhu a stupně mobilizace. Celkem je pro civilní zálohu vojenského letectva předurčeno a upraveno 460 letounů osobní a nákladní přepravy.

Další výstavba leteckých útvarů a jednotek velitelství dopravního letectva je zaměřena zejména na další zvyšování přepravní kapacity letounového parku určeného pro zabezpečení strategické a taktické vzdušné přepravy. Prodloužením trupové části letounu C-141A se zvýšila jejich přepravní kapacita až o 30 % (nové označení letounu je C-141B), pokračují též některé technické úpravy letounů C-5A, které se týkají mj. zesílení konstrukce křídla, některých zlepšení motorů a v celkovém výsledku představují až trojnásobné prodloužení životnosti tohoto typu letounu. Oba typy používaných velkokapacitních letounů jsou vybavovány zařízením pro doplňování paliva za letu. Koncem roku 1985 byla zahájena dodávka 50 nově objednaných dopravních letounů zdokonalené obměny C-5B Galaxy, která má být ukončena v roce 1989. V další perspektivě od počátku 90. let budou americkému dopravnímu letectvu dodávány nové velkokapacitní letouny C-17 s únosností přes 70 t a doletem více jak 4500 km. Letoun bude vybaven zařízením pro doplňování LPH za letu a má startovat a přistávat i z neupravených letounových drah o délce 900 až 1300 m. Má nahradit zastaralé dopravní letouny C-130 a C-141.

Významnou součástí amerického vojenského letectva tvoří letecké zálohy, které řídí štáb vojenského letectva prostřednictvím velitele Letecké národní gardy a velitele Letecké organizované zálohy.

Velitelství Letecké národní gardy v Andrews, stát Maryland, plní úkoly administrativního charakteru (zajišťuje vyzbrojování, materiálně technické zabezpečení jednotek apod.). Letecká národní garda má 91 letek (1600 letounů a vrtulníků) a 244 leteckých pozemních jednotek (letištích, technických, zdravotnických, strážních aj.). Útvary a jednotky jsou operačně podřízeny jednotlivým velitelstvím pravidelných sil vojenského letectva. Letecká národní garda jako letecká záloha má výjimečné postavení mezi vojenskými zálohami ve světě. Již v míru plní úkoly v zájmu strategického letectva (13. clt), taktického letectva (35. tsit, 11. slt, 6. tpzlt, 3. ltlp a 1. ltREB) a dopravního letectva (20. dolt a 2. zachrlt).

Velitelství Letecké organizované zálohy v Robins, stát Georgia, plní rovněž úkoly administrativního charakteru — zodpovídá za nábor a přípravu záloh, vytváření záložních leteckých útvarů a jednotek, výcvik a udržování jednotek v pohotovosti k předání pravidelným silám, zajišťuje vyzbrojování a materiálně technické zabez-

pečení jednotek apod. Letecká organizovaná záloha má tři letecké armády (4., 10. a 14. LA) s 18 leteckými křídly s 57 letkami a 155 pozemními leteckými jednotkami. 36 letek má ve výzbroji 475 letounů a vrtulníků, zbývajících 21 letek má pouze osádky, které létají na letounech leteckého křídla pravidelných sil dislokováného na stejné letecké základně. Útvary a jednotky Letecké organizované zálohy jsou operačně podřízeny jednotlivým velitelstvím pravidelných sil vojenského letectva. Velitelství strategického letectva je podřízeno 6 cistrenových letek, z toho tři bez letecké techniky, velitelství taktického letectva je podřízeno 11 taktických stíhacích letek a velitelství dopravního letectva je podřízeno 40 letek (33. dolt, 3. zachrlt, 2. ltzu, 1. povětrlt a 1. zdrlt) z toho 18 letek bez letecké techniky.

Spojené státy americké bez ohledu na zájmy jiných zemí si chtějí zajistit dominující postavení ve světě a diktovat svou vůli ostatním národům. Vojenskou sílu by chtěly učinit hlavním nástrojem své zahraniční politiky a tomu je zaměřena i výstavba všech druhů ozbrojených sil USA. Hlavní pozornost je věnována zvyšování bojového potenciálu strategických prostředků jaderného napadení, růstu bojových možností a posílení útočného charakteru konvenčních sil.

СОДЕРЖАНИЕ

Генерал-полковник Милослав Зика

За качественное выполнение решений XVII съезда КПЧ в ЧНА 3

Автор рассматривает основные предпосылки роста общей боеспособности войск. Основное внимание уделяет обеспечению высокого уровня готовности командного состава, совершенствованию системы боевой подготовки и полевой выучки, повышению требовательности к системе руководящей и организационной работы, совершенствованию планирования и контрольной деятельности.

Подполковник Андрей Осиф, кандидат философских наук

За высокую боевую готовность ЧНА 11

Автор рассматривает научно-теоретические предпосылки и практические требования, являющиеся основой достижения высокой боевой готовности армии. Объясняет необходимость формирования мировоззрения военнослужащих, как основы морально-политических качеств, дисциплинированности и всесторонней активности.

Полковник Ладислав Клима, кандидат военных наук

Подготовка научных сотрудников в ЧНА 16

Автор разбирает проблематику с точки зрения управления развитием научной работы, а также с точки зрения больших и сложных задач, связанных с повышением эффективности научной работы в ЧНА.

ВОЕННОЕ ИСКУССТВО

Генерал-майор Вацлав Роучка, кандидат военных наук, доцент

Принципы применения разведывательных огневых и ударных комплексов . . 19

Автор, на основе характеристики целей на ТВД, рассматривает принципы применения, место и задачи разведывательных огневых и ударных комплексов, некоторую проблематику взаимодействия и обеспечения этих средств, последовательность работы командиров и возможное содержание документации по планированию.

Полковник Павол Гавлас, кандидат военных наук, доцент

Разведывательное обеспечение разведывательных огневых и ударных комплексов 25

Автор анализирует возможности разведки при обеспечении разведывательных огневых и ударных комплексов, уделяя особое внимание выбору и категоризации целей, а также возможности сил и средств разведки по их своевременному и точному выявлению.

Полковник Карел Куба

К общевойсковым тактическим учениям — часть 2 32

Автор рассматривает некоторые новые аспекты подготовки и проведения общевойсковых тактических учений. Приводит примеры содержания важнейших документов, разрабатываемых в рамках этих учений.

Генерал-майор Франтишек Янечек

Повышение устойчивости народного хозяйства 35

Автор анализирует основные требования по повышению устойчивости народного хозяйства. Основное внимание уделяет координации действий министерств, их ответственности, а также организационным и техническим мероприятиям.

Полковник Йосеф Кунц, доктор военных наук, профессор

Специфика управления народным хозяйством в военное время 39

Автор анализирует основные закономерности и принципы управления народным хозяйством в военное время, изменения системы руководства им и переход на коалиционный тип руководства.

Полковник Богумил Киш

- Некоторый опыт из контрольной деятельности** 45
Автор статьи рассматривает некоторый опыт из контрольной деятельности, обращая особое внимание на ее планирование, подготовку контрольных органов, а также на разбор этой проверки.

Генерал-майор Стеве Периштит

- Особенности участия артиллерии в уничтожении противника в горной местности** 49
Автор в статье основное внимание уделяет подготовке штабов и войск к ведению боевых действий артиллерии в горах в ходе наступательной операции. Одновременно решает вопросы огневого поражения противника и организации взаимодействия войск.

Подполковник Рудольф Мокраш, кандидат военных наук

- Возможности авиации в ходе борьбы с беспилотными средствами противника** 53
Автор рассматривает боевые возможности беспилотных средств противника в полосе против ЧССР, а также возможности авиации уничтожать эти средства на земле и в воздухе.

Генерал-майор Йосеф Черны

- Действия частей и подразделений химических войск в горах** 59
Автор рассматривает вопросы радиационной, химической и всех видов биологической (бактериологической) разведки и наблюдения, а также способы преодоления радиационного заражения, специальной очистки войск, дегазационной обработки местности. Анализирует задачи при применении дыма.

Полковник Мирослав Мелихарек

- Инженерно-технические мероприятия Гражданской обороны** 63
Автор характеризует инженерно-техническую область деятельности Гражданской обороны ЧССР и определяет границу ее содержания. Информировывает о способах организации и обеспечении органами и организациями невоенизированной части Гражданской обороны в ходе укрытия населения, как главного звена всего комплекса инженерно-технических мероприятий.

Полковник Милослав Шедивец

- Противорадиационное и противохимическое обеспечение Гражданской обороны** 68
Автор информирует командиров и штабы о задачах, силах и средствах Гражданской обороны в области противорадиационной и противохимической защиты на случай нападения нашей государственной территории ОМП и на случай утечки опасных веществ на предприятиях народного хозяйства.

Полковник Милош Дивиншовски, кандидат медицинских наук

- Бактериологическое оружие** 74
Автор обобщает накопленные знания о бактериологическом оружии. Одновременно раскрывает огромные возможности проходящей революции в биологии в анализирует вероятность использования ее результатов США и странами НАТО в военных целях.

ИЗ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ АРМИЙ

- Вопросы устойчивости обороны в тактическом звене** 79

ИНФОРМАЦИИ

Майор Яромир Драгонеvски

- ВВС Соединенных Штатов Америки** 87
Автор рассматривает три основных вида ВВС США в соответствии с задачами и способами ведения боевых действий – стратегическую, тактическую и транспортную авиацию, их организацию и оснащенность средствами воздушного нападения.